

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการทำวิจัย

3.1 วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งการศึกษาเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูลชั้นปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ทั้งเอกสาร และเก็บข้อมูลภาคสนาม

2) ประเมินผลกระทบทางสังคมจากด้านการท่องเที่ยวที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีผลทางสังคม ทั้งผลกระทบทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งผลกระทบสะสม เพื่อกำหนดขอบเขตในการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และลดผลกระทบทางสังคม โดยการใช้เครื่องมือประเมินของ SIA

3) สสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของชุมชน จากกลุ่มคนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และรับผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทั้งเอกสารต่างๆ และการสัมภาษณ์เบื้องต้น โดยการใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจ เรื่อง การศึกษาผลกระทบทางสังคมรอบอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาจากนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยแบ่งเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

4) นำองค์ความรู้ที่ได้จากรายงานการประเมินผลกระทบทางสังคม มาออกแบบปรับปรุงแผนการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับการลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ต่อหน่วยงานที่จะพัฒนาเมืองด้านการท่องเที่ยวในระดับ นโยบาย แผนการ และโปรแกรม

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเตรียมการโดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบทางสังคมรอบอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาจากนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) ประชุมคณะผู้วิจัยเพื่อระดมความคิดเห็นให้เข้าใจตรงกันก่อนที่จะนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับชุมชน รวมทั้งแก้ไขแบบสอบถาม โดยคณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ทำคู่มือลงรหัสแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการประมวลผลทางสังคมศาสตร์ต่อไป

3.2. ประชากรและตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรในการวิจัยอาศัยอยู่รอบอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยทำการสุ่มตัวอย่างจำนวน 193 คน ด้วยวิธีสุ่มแบบเลือกพื้นที่ตัวอย่าง

ขนาดตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง จากประชากรทั้งสิ้น 529 ครัวเรือน ได้ขนาดตัวอย่างดังนี้

$$\begin{aligned}n &= [P(1-P)] / [(E^2/Z^2) + P(1-P)/N] \\ &= [0.15(0.85)] / [0.15^2/1.44^2 + 0.15(0.85)/529] \\ n &= 150\end{aligned}$$

3.3 ขั้นตอนและการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเลือกพื้นที่ตัวอย่าง (Area Sampling) โดยเลือกตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่รอบอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งสิ้น 529 ครัวเรือน โดยสุ่มเลือกตัวอย่างแบบเลือกพื้นที่ตัวอย่าง (Area Sampling) โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บตัวอย่างด้วยการกระจายการเลือกตัวอย่างไปตามพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 193 คน

3.4 เครื่องมือในการวิจัย

การรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ใช้วิธีสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ และมีการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามแล้ว โดยแบบสอบถามในครั้งนี้มีจำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนการสร้างและการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1) นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity)

โดยผู้เชี่ยวชาญ

2) นำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ไปทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ด้วยวิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient) สอบถามประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.625

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากการสุ่มตัวอย่างได้เรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยจึงได้ประสานงานกับผู้เก็บแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มเลือกตัวอย่างโดยการกระจายการเก็บตัวอย่างตามประชากรที่อาศัยอยู่รอบอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

3.5.2 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และปัญหาทั่วไป ในช่วงเดือนมิถุนายน 2555 และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบแบบสอบถามก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงช่วงเดือน พฤษภาคม 2555 และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงในช่วงเดือนมิถุนายน 2555 รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วัน

3.5.3 ผู้ประสานงานก่อนลงพื้นที่

คณะผู้วิจัยได้ประสานงานขอความอนุเคราะห์สำรวจพื้นที่ภาคสนาม จากคณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, นายกเทศมนตรีพระนครศรีอยุธยา, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3.6 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 กำหนดตัวแปรในการวิจัย

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม รายได้-รายจ่ายต่อครัวเรือน ลักษณะที่อยู่อาศัย จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนบุตรหลานที่กำลังศึกษา รายจ่ายของบุตรหลานที่กำลังศึกษาต่อเดือน จำนวนผู้สูงอายุในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีงานทำ

- 2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) สภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

3.6.2 การประมวลผลข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1) ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามแล้ว จึงดำเนินการบันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ

- 2) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

- 3) ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

3.6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐาน

- 1) ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 2) วิเคราะห์สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

- 3) วิเคราะห์สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้วยจำนวน และค่าร้อยละ